

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-550-1-24>

**STANDING DESKS AS A COMPONENT OF EDUCATIONAL
SPACE ORGANIZATION IN THE CONTEXT
OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL CONCEPT**

**СТОЯЧІ ПАРТИ ЯК СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

Reznichenko A. O.

Student

*Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Резніченко А. О.

студентка

*Львівський національний університет
імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Lushchynska O. V.

*PhD, Associate Professor at the
Department of Primary and Preschool
Education*

*Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Лушинська О. В.

*доктор філософії, доцент,
доцент катедри початкової та
дошкільної освіти*

*Львівський національний університет
імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Забезпечення комфортних та якісних умов навчання є одним із найважливіших факторів налагодження освітнього процесу. Учні перебувають у школі більшу половину дня, тому створені умови повинні охоплювати не лише інтелектуальний розвиток, але й фізичний. Формула Нової української школи (НУШ) складається з дев'яти ключових компетентностей, одна з яких спрямована створення «сучасного освітнього середовища, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів...» [2]. З огляду на це, сучасний освітній простір постає не примхою, а необхідністю в рамках реформування освіти.

Згідно досліджень, під час яких науковці вимірювали фізичну активність та час перебування у сидячому положенні, діти у початковій школі стають менш активними в порівнянні з дітьми в дитячому садку та більше перебувають у положенні сидячи [1, с. 50]. Дана тенденція спостерігається через загальну організацію освітнього процесу, який передбачає тривалу роботу учнів за партами. Як наслідок, збільшується кількість хронічних захворювань опорно-рухового апарату (сколіоз, остеохондроз, остеохондропатія), відбувається перенапруження м'язів

плечей, шиї та попереку, недостатня циркуляція крові, стискання органів травлення, що призводить до порушень перистальтики, рефлюксу, здуття живота та уповільнення процесів травлення. Щоб зменшити тиск усередині міжхребцевих дисків та запобігти стисканню органів травлення, важливо підтримувати баланс і чергувати положення сидячи та стоячи.

«Тому може бути доцільно зосередитися на класній кімнаті, добре структурованому та контрольованому середовищі, щоб зменшити кількість дітей, які сидять у школі. Цього можна досягти шляхом реструктуризації фізичного середовища класу» [3]. «Враховуючи, що дискомфорт опорно-рухового апарату (під час навчання стоячи) не зростає й діти можуть займати різноманітні пози, використовуючи столи для навчання стоячи, ймовірність розвитку болю у м'язах дітей може зменшитися, тим самим зменшиться ризик розвитку хронічного опорно-рухового дискомфорту у дорослому віці» [1, с. 59]. Також стоячі парти сприяють збільшенню витраченої енергії протягом дня, що позитивно впливає на боротьбу з дитячим ожирінням.

Окрім фізіологічних переваг, впровадження стоячих парт у класний простір передбачає формування сучасного здоров'язбережувального освітнього простору. Учні можуть самостійно обрати найбільш комфортне для них положення, що також розвиває самостійність та вміння чути своє тіло. Зміна статичного (сидячого) та динамічного (стоячого) положень сприяє перемикаючій активності, що особливо важливо учням початкової школи, для концентрації уваги та ефективного засвоєння матеріалу.

Використання стоячих парт в освітньому процесі позитивно впливає не тільки на стан здоров'я учнів, але й на їх психоемоційний розвиток. «Попередні дослідження показали, що вчителі позитивно ставилися до використання стоячих парт, оскільки це збільшувало простір у класі та гнучкість у навчанні, покращило соціальну взаємодію та мотивацію учнів, концентрацію й увагу» [4]. Такий результат пов'язаний з кращою циркуляцією крові у стоячому положенні, зменшенням м'язового напруження, а також задоволення потреб в активності. Покращується соціальна взаємодія, оскільки учням доводиться домовлятися про черговість використання стоячої парти, підвищується мотивація до навчання завдяки кращій залученості до процесу.

Використання стоячих парт в організації освітнього простору також забезпечує ефективне навчання для дітей з розладом дефіциту уваги з гіперактивністю (РДУГ). Дане нейробіологічне порушення характеризується підвищеною імпульсивністю, труднощами з концентрацією та потребою в руховій активності. Стоячі парти враховують потребу в підвищеній руховій активності, як наслідок учням легше засвоїти

матеріал, втримати увагу та концентрацію на поставленому завданні, покращується академічну успішність.

Отже, концепція НУШ сприяє забезпеченню якісного освітнього простору, в якому головним є учень. Організація такого простору повинна ґрунтуватися на вимогах та потребах дитини. Враховуючи фізіологічні та психоемоційні особливості учнів, варто звернути увагу на впровадження стоячих парт у класах. Це забезпечить збільшення часу перебування в динамічному положенні, що сприятиме покращенню фізичного здоров'я та позитивно вплине на емоційне самопочуття. Зміна положень протягом уроку знімає напруження тіла, покращує концентрацію, що сприяє кращій залученості учнів до уроку. Тому стоячі парти є важливою складовою забезпечення сучасного якісного освітнього процесу в Новій українській школі.

Література:

1. Жовтанець О. М., Закалюжний В. М. «Таліта кум» – дитино, встань і йди, або як зрушити з мертвої точки реформ шкільної освіти. Харків, 2019. 120 с.
2. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН України, 2016. 36 с.
3. Minges, K. E., Chao, A. M., Irwin, M. L., Owen, N., Park, C., Whittemore, R., & Salmon, J. Standing Classrooms and Reductions in Sitting Time: A Meta-Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(19), 7048. 2020. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijerph17197048>
4. Verloigne, M., Ridgers, N.D., De Bourdeaudhuij, I. *et al.* Effect and process evaluation of implementing standing desks in primary and secondary schools in Belgium: a cluster-randomised controlled trial. *Int J Behav Nutr Phys Act* 15, 94, 2018. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12966-018-0726-9>